

2025 Pilar-3

Innhold

1	Innledning og oppsummering	4
1.1	Sammenheng mellom risiko og kapital	5
1.2	Kapitalkrav og kapitalmål	6
1.2.1	Kapitaldekningsregelverket	6
1.2.2	Pilar 1 – Minimumskrav til ansvarlig kapital	6
1.2.3	Pilar 2 – Vurdering av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging.	7
1.2.4	Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon	7
1.2.5	Konsernets kapitalmål	7
1.3	Regulatorisk kapital	8
1.3.1	Konsolidering for kapitaldekningsformål	8
1.3.2	Regulatorisk kapitaldekning	8
1.3.3	Uvektet kjernekapitalandel	11
2	Risikostyring (EU OVA)	12
2.1	Konsernstruktur	12
2.2	Organisasjonskart	13
2.3	Risiko- og kapitalstyring	14
2.3.1	Overordnet risikoprofil	14
2.3.2	Rammeverk for risiko- og kapitalstyring	14
2.3.3	Sentrale roller og ansvarsområder	17
2.3.4	Overordnet risikoeksponering	18
3	Likviditetsrisiko (EU LIQA)	20
3.1	Styring og kontroll av likviditetsrisiko	20
3.2	Porteføljeinformasjon	20
3.2.1	Diversifisering og langsiktig finansiering	20
3.2.2	Overlevelse	21
4	Kredittrisiko (EU CRA)	22
4.1	Styring og kontroll av kredittrisiko	22
4.1.1	Kredittrisikomodeller og risikoklassifisering	22
4.2	Eksponering	23
4.2.1	Personmarkedet	24
4.2.2	Bedriftsmarkedet	25
5	Markedsrisiko (EU MRA)	27
5.1	Styring og kontroll av markedsrisiko	27
6	Operasjonell risiko (EU ORA)	28
6.1	Risikostrategi og –profil	28
6.1.1	Vurdering av minimumskrav til ansvarlig kapital	28
6.1.2	Styring og kontroll av operasjonell risiko	28
6.1.3	Risikoanalyser	28
6.1.4	Tap, hendelser og kundeklager	28
6.1.5	Kontinuerlig forbedring	29
6.1.6	Lederbekreftelsen	29
7	Godtgjørelsesordninger (EU REMA)	30

1. 1 Innledning og oppsummering

Denne rapporten er utarbeidet i samsvar med kravene i CRR del 8, Finanstilsynets rundskriv 5/2018 og EBA ITS on Pillar 3 disclosures (EU 2021/637). Rapporten følger de obligatoriske tabellene og malene som gjelder for mellomstore banker, tilpasset konsernets størrelse, risiko og kompleksitet.

Pilar 3 rapporten er et myndighetspålagt krav som skal sikre åpenhet om bankens kapital og risikoforhold. Formålet er å styrke markedsdisiplinen ved å gi markedsaktører et godt grunnlag for å vurdere SpareBank 1 Ringerike Hadelands risikoprofil, styring og kontroll, samt bankens soliditet og kapitalisering.

Rapporten offentliggjøres årlig sammen med årsregnskapet. Banken vurderer løpende behovet for hyppigere rapportering dersom vesentlige endringer i risiko eller kapitalforhold oppstår. Aktuelle nøkkeltall som kapitaldekning, buffernivåer og minstekrav omtales også i konsernets kvartalsrapporter.

Risikoprofil

Konsernet har en moderat og oversiktlig risikoprofil i tråd med styrets risikotoleranse og virksomhetsstrategi. Kreditt risiko er den dominerende risikotypen. Personmarkedsporteføljen har gjennomgående lav risiko, med god sikkerhetsdekning, lave tap og høy andel boliglån i laveste risikoklasser. Bedriftsmarkedsporteføljen har høyere risiko, særlig innen eiendomsrelatert virksomhet, men samlet risiko vurderes som moderat og håndterbar.

Banken har robuste risikostyringssystemer, og risikoutviklingen overvåkes gjennom både porteføljeklassifisering, early warning indikatorer og periodisk stresstesting.

Kapital og kapitalbehov

Banken er godt kapitalisert og oppfyller alle regulatoriske kapitalkrav, inkludert bufferkrav og pilar 2 krav. Styret har vedtatt et dynamisk kapitalmål definert som «myndighetskrav + ledelsesbuffer», for å sikre tilstrekkelig handlingsrom ved endringer i resultater, tap eller regulatoriske forhold. Bankens ICAAP dekker alle vesentlige risikoer, også de som ikke fullt ut fanges av pilar 1. Pilar 2 kravet fastsettes av Finanstilsynet etter en helhetsvurdering av bankens risikoprofil.

Likviditet og øvrige risikoer

Likviditetsrisikoen vurderes som lav. Banken har en konservativ finansieringsstruktur, solid likviditetsbuffer og nøkkeltall (LCR og NSFR) som ligger godt over både myndighetskrav og interne mål. Eksponeringen mot markedsrisiko er lav og knyttet til likviditetsporteføljen og strategiske eierandeler, men banken holder likevel kapital for markedsrisiko under pilar 2 i tråd med vurderinger i ICAAP og Finanstilsynets SREP. Operasjonell risiko vurderes som lav og er i all hovedsak fanget opp gjennom pilar 1 kravet.

Bærekraftsrisiko

Bærekraftsrisiko (ESG risiko) er særlig relevant driver innenfor kreditt risiko. Banken har begrenset eksponering mot næringer med høy overgangsrisiko. ESG risiko inngår i vurderinger og i ICAAP, men er per rapporteringstidspunkt ikke kapitaldrivende som selvstendig risikotype.

Samlet vurdering

Styret vurderer at SpareBank 1 Ringerike Hadeland har en solid kapitalposisjon, god styring og kontroll, og en risikoprofil som er forsvarlig og i tråd med strategiske mål. Kapitalnivået overstiger regulatoriske minstekrav og SREP kravet med god margin, og likviditetssituasjonen gir robusthet i både normal og stresset drift.

1.1 Sammenheng mellom risiko og kapital

Bankens kapitalnivå er fastsatt med utgangspunkt i konsernets samlede risikoprofil og skal sikre tilstrekkelig tapsabsorberende evne under både normale og stressede forhold. ICAAP vurderer risikoer som dekkes av pilar 1 samt vesentlige risikoer som krever kapital under pilar 2, inkludert konsentrasjonsrisiko, makroøkonomisk sårbarhet og kvalitetsfaktorer fra Finanstilsynets SREP vurdering.

Kredittrisiko er konsernets mest vesentlige risiko og utgjør den største delen av risikovektet volum. Kredittrisiko dekkes gjennom kapitalkrav under pilar 1 og vurderes i ICAAP gjennom blant annet porteføljevurderinger, konsentrasjonsanalyser og stresstester. Pilar 2 kravet fanger i tillegg opp risikoer og sårbarheter som ikke fullt ut fanges opp av pilar 1, herunder konsentrasjonsrisiko.

Markeds- og likviditetsrisiko vurderes som lave. Banken holder kapital for markedsrisiko under pilar 2 i tråd med vurderinger i ICAAP og Finanstilsynets SREP, og eksponeringen er i hovedsak knyttet til likviditetsporteføljen og strategiske eierandeler. Operasjonell risiko dekkes gjennom pilar 1 kravet, og banken holder ikke særskilt kapital for operasjonell risiko under pilar 2. Bærekraftsrisiko vurderes primært som en risikodriver innen kredittrisiko, uten grunnlag for eget kapitalpåslag.

Styrets kapitalmål («myndighetskrav + ledelsesbuffer») skal sikre stabil kapitaldekning gjennom økonomiske sykluser og gi rom for fremtidige regulatoriske endringer og forsterkede makroøkonomiske scenarioer.

1.2 Kapitalkrav og kapitalmål

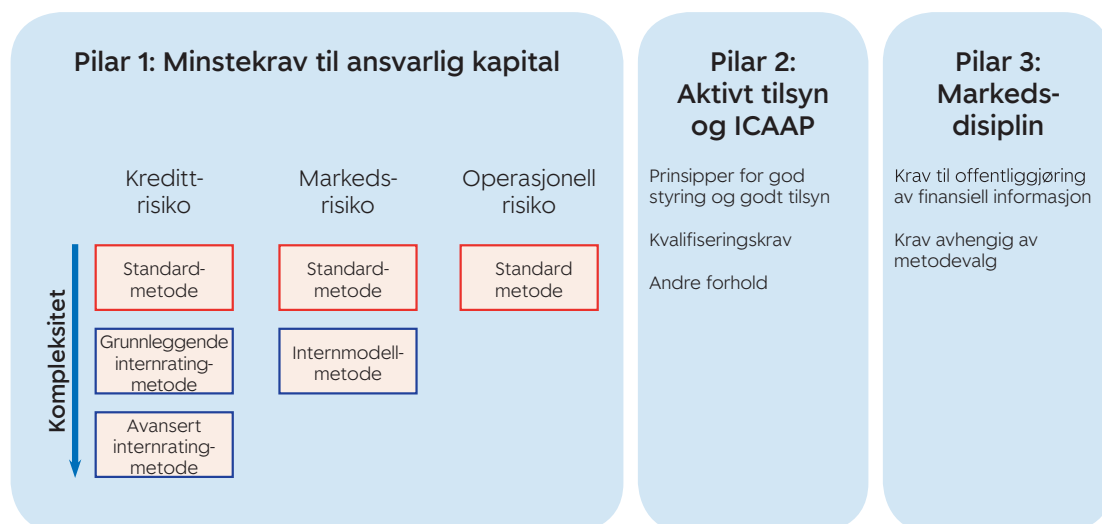
1.2.1 Kapitaldekningsregelverket

Kapitaldekningsregelverket (CRR/CRD) har som formål å styrke stabiliteten i det finansielle systemet. Regelverket legger til rette for mer risikosensitive kapitalkrav, bedre risikostyring og kontroll, tettere tilsyn, og økt transparens gjennom rapportering til markedet.

Regelverket består av tre pilarer:

- Pilar 1: Minimumskrav til ansvarlig kapital
- Pilar 2: Vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging
- Pilar 3: Markedsdisiplin og krav til ekstern rapportering av risikoforhold (dekket i dette dokumentet)

Innenfor pilar 1 og pilar 2 åpner regelverket for ulike metoder for beregning av kapitalkrav. Valg av standardmetode for kreditt risiko og markedsrisiko, samt standardmetoden for operasjonell risiko, er i tråd med praksis for norske sparebanker av tilsvarende størrelse og kompleksitet.

1.2.2 Pilar 1 – Minimumskrav til ansvarlig kapital

I henhold til finansforetaksloven skal banker som et minimum oppfylle krav til ren kjernekapital, kjernekapital og ansvarlig kapital på henholdsvis 4,5, 6,0 og 8,0 prosent av risikovektet balanse.

I tillegg gjelder et samlet bufferkrav på 9,5 prosent per 31. desember 2025. Bufferkravene skal oppfylles med ren kjernekapital og gjelder både på morbank og konsolidert nivå. Systemrisikobuffersatsen utgjør 4,5 prosent per 31.12.2025. SpareBank 1 Ringerike Hadeland er ikke utpekt som nasjonal systemviktig bank. Kravet til motsyklisk kapitalbuffer fastsettes kvartalsvis av Finansdepartementet basert på vurderinger av finansielle ubalanser. Buffersatsen kan variere innenfor intervallet 0–2,5 prosent, og utgjør 2,5 prosent per 31.12.2025.

Samlet gir dette banken et minimums og bufferkrav til kapitaldekning etter pilar 1, som oppsummert i tabellen under.

Krav	Kapitalklasse		
	Ren kjerne (CET1)	Kjernekapital (CET1+AT1)	Totalkapital (CET1+AT1+T2)
Minstekrav under Pilar 1	4,50 %	6,00 %	8,00 %
Bevaringsbuffer	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Systemrisikobuffer	4,50 %	4,50 %	4,50 %
Motsyklisk kapitalbuffer	2,50 %	2,50 %	2,50 %
P1 + bufferkrav	14,00 %	15,50 %	17,50 %
P1 + bufferkrav	14,00 %	15,50 %	17,50 %

1.2.3 Pilar 2 – Vurdering av samlet kapitalbehov og individuell tilsynsmessig oppfølging.

I tillegg til minstekravene etter pilar 1 skal bankene, i henhold til kapitaldekningsregelverket, gjennomføre en intern kapitalvurderingsprosess (ICAAP) for å vurdere foretakets samlede kapitalbehov. Kapitalbehovet skal dekke risikoer som ikke fullt ut fanges opp av pilar 1 kravene.

ICAAP er en strukturert og dokumentert prosess for vurdering av konsernets risikoprofil og kapitalisering, og skal sikre at banken har tilstrekkelig kapital til å understøtte virksomheten, forretningsplaner, vekst og tilgang til kapitalmarkedene.

Prosessten er tilpasset Finanstilsynets veiledning «Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov» av 18. desember 2025, samt øvrige relevante føringer. Pilar 2 tillegget er fastsatt på grunnlag av en helhetlig vurdering av risikoeksponering og kvaliteten i bankens styring og kontroll, og omfatter morbanken, datterselskaper og eierposter i tilknyttede og felleskontrollerte virksomheter.

Finanstilsynet fastsetter pilar 2 kravet gjennom SREP basert på vurdering av ICAAP og bankens risikoprofil. Siste SREP vedtak ble fattet 3. mars 2023, hvor pilar 2 kravet ble redusert til 1,6 prosent av risikovektet volum. Kravet skal oppfylles med minimum 56,25 prosent ren kjernekapital og minst 75 prosent kjernekapital, tilsvarende henholdsvis 0,9 og 1,2 prosent. Kravet trådte i kraft 31. mars 2023 og gjelder inntil nytt vedtak foreligger.

1.2.4 Pilar 3 – Offentliggjøring av informasjon

Formålet med pilar 3 er å styrke markedsdisiplinen gjennom offentliggjøring av relevant og sammenlignbar informasjon om bankenes risikoprofil, kapitalisering samt styring og kontroll. Informasjonen offentliggjøres i hovedsak årlig samtidig med årsregnskapet.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har utformet pilar 3 rapporteringen i samsvar med Finanstilsynets rundskriv 5/2018 og EBA anbefalinger, tilpasset bankens størrelse, omfang og kompleksitet.

1.2.5 Konsernets kapitalmål

Konsernets overordnede strategiske mål er å understøtte en moderat risikoprofil og sikre at konsernet fremstår som et solid og lønnsomt regionalt finanskonsern. Konsernets soliditet måles gjennom regulatorisk kapitaldekning. Ved fastsettelse av kapitalnivået legger konsernet særlig vekt på:

- tilstrekkelig ren kjernekapitaldekning i tråd med ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav
- langsiktig og stabil tilgang til kapitalmarkedene
- tilfredsstillende og bærekraftig egenkapitalavkastning
- en stabil og forutsigbar utbyttepolitikk
- utnyttelse av lønnsomme vekstmuligheter i konsernets markedsområde

Fastsettelsen av kapitalnivået skal sikre at konsernet til enhver tid har tilstrekkelig kapital til å oppfylle gjeldende regulatoriske kapitalkrav og understøtte valgt risikoprofil.

Myndighetskravet til ren kjernekapital er dynamisk og påvirkes av konjunktur og finansielle sykluser. Styret har derfor fastsatt et dynamisk kapitalmål definert som «myndighetskrav + ledelsesbuffer», som skal sikre tilstrekkelig handlingsrom ved endringer i rammebetingelser, risikobilde og regulatoriske krav. Ledelsesbufferen er fastsatt til 1,0 prosentpoeng og er i tråd med Finanstilsynets forventninger uttrykt i siste SREP. Kapitalmålene er som følger:

- Ren kjernekapitaldekning: myndighetskrav + 1,0 prosentpoeng
- Kjernekapitaldekning: myndighetskrav + 1,0 prosentpoeng
- Totalkapitaldekning: myndighetskrav + 1,0 prosentpoeng

1.3 Regulatorisk kapital

1.3.1 Konsolidering for kapitaldekningsformål

Bankens investeringer i datterselskapene EiendomsMegler 1 Ringerike Hadeland og SpareBank 1 Økonomihuset AS faller inn under størrelsesunntaket i kapitalkravregelverket, CRR artikkel 19 (1), og det utarbeides derfor ikke kapitaldekning på konsolidert nivå etter CRR.

Finanstilsynet har likevel pålagt bankene i SpareBank 1 alliansen en utvidet konsolideringsplikt for eierforetak i samarbeidende gruppe. Dette innebærer at banken skal anvende forholdsmessig konsolidering for eierandeler i finansforetak som inngår i alliansens felles virksomhet.

Banken foretar derfor forholdsmessig konsolidering av eierandelene i SB1 Boligkreditt AS, SB1 Næringskreditt AS, Kredittbanken ASA og SB1 Finans Østlandet AS. De viktigste forskjellene fra ordinær IFRS konsolidering skyldes nettopp denne forholdsmessige konsolideringen av allianseselskapene.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over selskaper i konsernet og eierandeler i finansielle foretak, og hvordan de behandles etter IFRS-konsolidering og kapitalmessig konsolidering.

Navn	Konsolideringsmetode etter IFRS	Konsolideringsmetode etter kapitaldekning	Beskrivelse av enhet
SpareBank 1 Ringerike Hadeland	Full konsolidering	Full konsolidering	Morbank
EiendomsMegler 1 Ringerike Hadeland	Full konsolidering	Ikke konsolidert	Eiendomsmegler
SpareBank 1 Økonomihuset	Full konsolidering	Ikke konsolidert	Regnskap og rådgivning
Samarbeidede Sparebanker AS	Egenkapitalmetoden	Ikke konsolidert	Finansielt holdningsselskap med eierskap i SpareBank 1 Gruppen
SpareBank 1 Boligkreditt AS	Ikke konsolidert	Forholdsmessig konsolidering	Kredittforetak
SpareBank 1 Næringskreditt AS	Ikke konsolidert	Forholdsmessig konsolidering	Kredittforetak
Kredittbanken ASA	Ikke konsolidert	Forholdsmessig konsolidering	Finansieringsselskap
SpareBank 1 Finans Østlandet AS	Ikke konsolidert	Forholdsmessig konsolidering	Finansieringsselskap

1.3.2 Regulatorisk kapitaldekning

Ved utgangen av 2025 er konsernet underlagt følgende pilar 1- og buffer-krav:

- Ren kjernekapitaldekning: 14,0 %
- Kjernekapitaldekning: 15,5 %
- Totalkapitaldekning: 17,5 %

I tillegg kommer kapitalkravet under pilar 2, fastsatt til 1,6 prosent. Hensikten med pilar 2-kravet er å fange opp kapitalbehov knyttet til risikoer som ikke eller kun delvis dekkes av kapitalkravene under pilar 1.

Krav	Kapitalklasse		
	Ren kjerne (CET1)	Kjernekapital (CET1+AT1)	Totalkapital (CET1+AT1+T2)
Minstekrav under Pilar 1	4,50 %	6,00 %	8,00 %
Bevaringsbuffer	2,50 %	2,50 %	2,50 %
Systemrisikobuffer	4,50 %	4,50 %	4,50 %
Motsyklisk kapitalbuffer	2,50 %	2,50 %	2,50 %
P1 + bufferkrav	14,00 %	15,50 %	17,50 %
Pilar 2-krav (SREP 2023)	0,90 %	1,20 %	1,60 %
Regulatorisk minstekrav	14,90 %	16,70 %	19,10 %
Kapitalkravsmargin	1,00 %	1,00 %	1,00 %
Kapitalmål	15,90 %	17,70 %	20,10 %

Tabellen nedenfor viser konsernets kapitaldekningsberegninger per 31. desember 2025.

Forholdsmessig konsolidering

(Beløp i mnok)

	31.12.2024	31.12.2025
Ren kjernekapital	4 012	4 004
Kjernekapital	4 415	4 398
Ansvarlig kapital	4 897	4 864
Totalt beregningsgrunnlag	22 122	22 176
Ren kjernekapitaldekning	16,6 %	18,1 %
Kjernekapitaldekning	18,3 %	19,8 %
Kapitaldekning	20,3 %	21,9 %
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	9,0 %	8,6 %

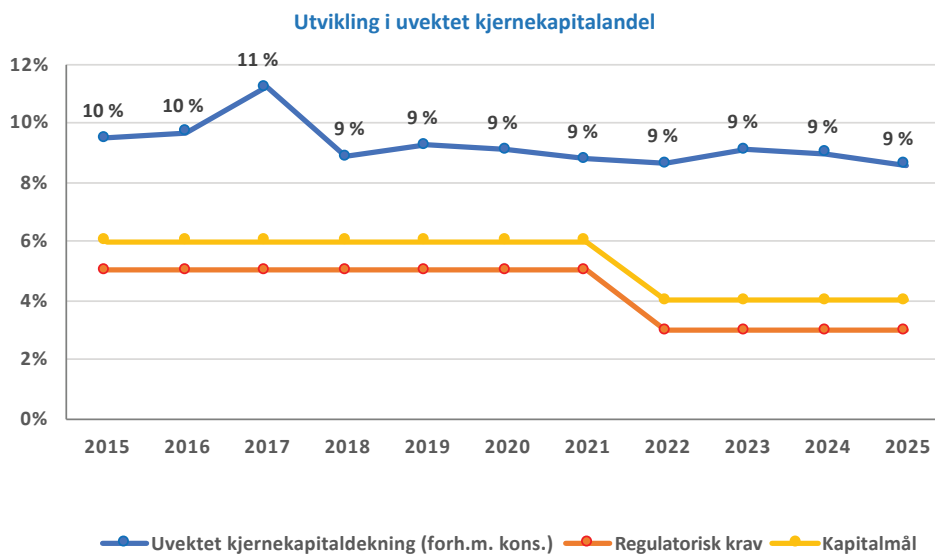

MORBANK		
(Beløp i mnok)	31.12.2024	31.12.2025
Egenkapitalbevis	1 565	1 565
Overkursfond	492	492
Utjevningsfond, grunnfond og kompensasjonsfond	2 263	2 209
Fond for urealiserte gevinster	72	73
Hybridkapital	482	707
Avsatt til gaver og utbytte	350	350
Annen egenkapital	-16	-16
Balanseført egenkapital	5 209	5 380
Balanseført egenkapital som ikke inngår i kjernekapital	-839	-1 058
Verdiendringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (AVA)	-18	-18
Fradrag for utsatt skatt, goodwill og andre immaterielle eiendeler	-42	-32
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor	-127	-114
Tilleggsfradrag i ren kjernekapital som institusjonen anser som nødvendige	-59	-59
Ren kjernekapital	4 122	4 099
Fondsobligasjoner	350	350
Fradrag for vesentlige og ikke vesentlige eierandeler i finansiell sektor	-2	-2
Kjernekapital	4 470	4 447
Tidsbegrenset ansvarlig kapital	400	400
Fradrag for direkte og indirekte investeringer i selskaper i finansiell sektor ¹⁾	-8	-8
Ansvarlig kapital	4 862	4 839
Risikoveid beregningsgrunnlag:		
Stater	10	6
Lokale og regionale myndigheter	73	46
Offentlige foretak	97	155
Institusjoner	193	195
Foretak	5 697	970
Massemarked	2 386	251
Pantsikkerhet i eiendom	6 024	-
Ikke-innteksgenererende boligeiendom	-	5 060
Innteksgenererende boligeiendom	-	672
Ikke-innteksgenererende næringseiendom	-	158
Innteksgenererende næringseiendom	-	4 715
Anskaffelse, utvikling og bygging (ADC)	-	1 314
Forfalte engasjementer	375	265
Høyrisikoengasjementer	993	-
Subordinert gjeld	-	41
Obligasjoner med fortrinnsrett	145	146
Egenkapitalposisjoner	1 786	1 842
Øvrige engasjementer	238	305
Sum kredittrisiko	18 016	16 142
Operasjonell risiko	1 922	1 527
Motpartsrisiko derivater (CVA-risiko)	26	9
Totalt beregningsgrunnlag	19 964	17 678
Kapitaldekning		
Ren kjernekapitaldekning	20,6 %	23,2 %
Kjernekapitaldekning	22,4 %	25,2 %
Kapitaldekning	22,4 %	27,4 %
Bufferkrav		
Bevaringsbuffer (2,50%)	499	442
Motsyklisk buffer (2,50%)	399	442
Systemrisikobuffer (4,50 %)	898	796
Sum bufferkrav til ren kjernekapital	1 797	1 679
Minimumskrav til ren kjernekapital (4,50%)	898	796
Tilgjengelig ren kjernekapital	1 427	1 624
Uvektet kjernekapitaldekning (Leverage ratio)	13,7 %	13,0 %

1.3.3 Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel beregnes som konsernets kjernekapital som andel av konsernets eksponeringsmål. Eksponeringsmål defineres som summen av balanseførte eiendeler tillagt ikke-balanseførte trekkrettigheter, garantier og ubenyttede rammer. SpareBank 1 Ringerike Hadeland er per 31.12.2025 underlagt et minstekrav til uvektet kjernekapitalandel på 3 prosent. Konsernets mål om uvektet kjernekapitalandel er minimum 4 prosent.

Grafen nedenfor viser historisk utvikling for uvektet kjernekapitalandel.

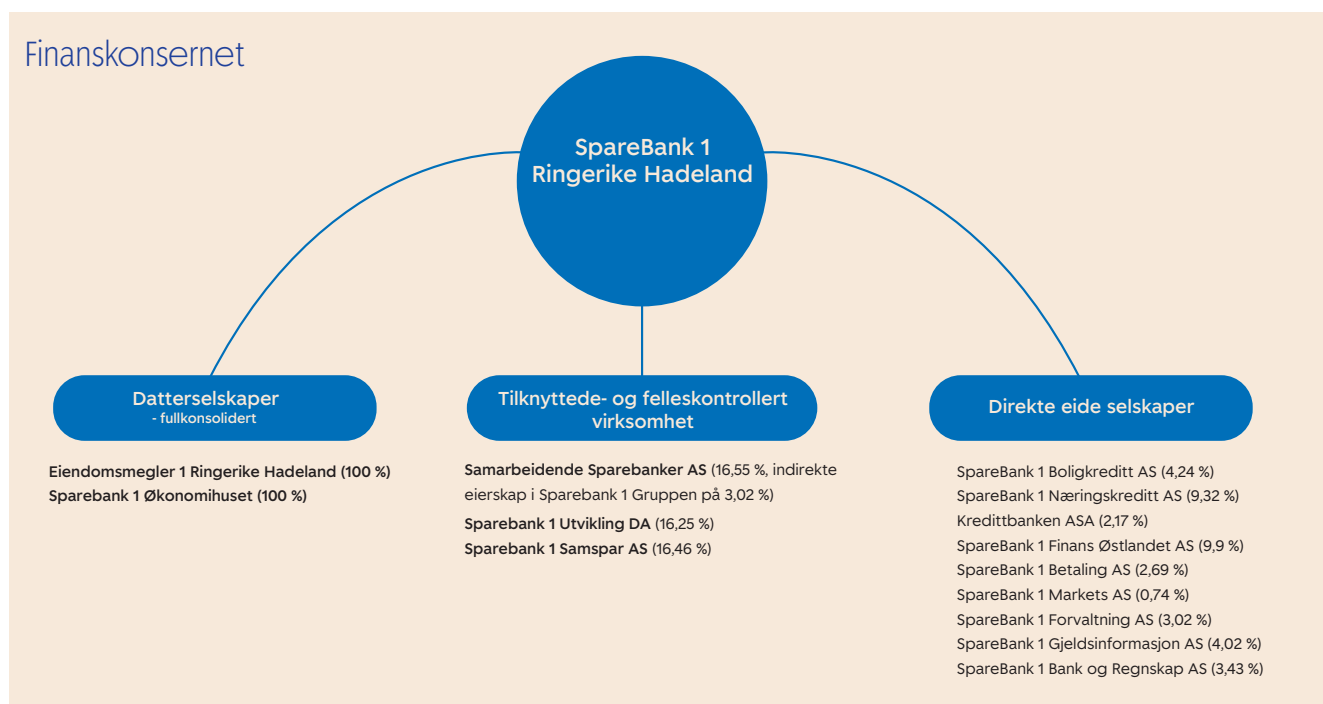
* Forholdsmessig konsolidert f.o.m. 2018

2. Risikostyring (EU OVA)

2.1 Konsernstruktur

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har hovedkontor i Hønefoss og til sammen 4 kontorer i Ringerike- og Hadelandsregionen, samt Nittedal. Konsernets hovedvirksomhet er salg og formidling av finansielle produkter og tjenester, samt eiendomsmegling og regnskapstjenester/økonomisk rådgivning.

Bankkonsernet SpareBank 1 Ringerike Hadeland omfatter per 31. desember 2025 morbanken, to datterselskaper og felleskontrollert virksomhet.

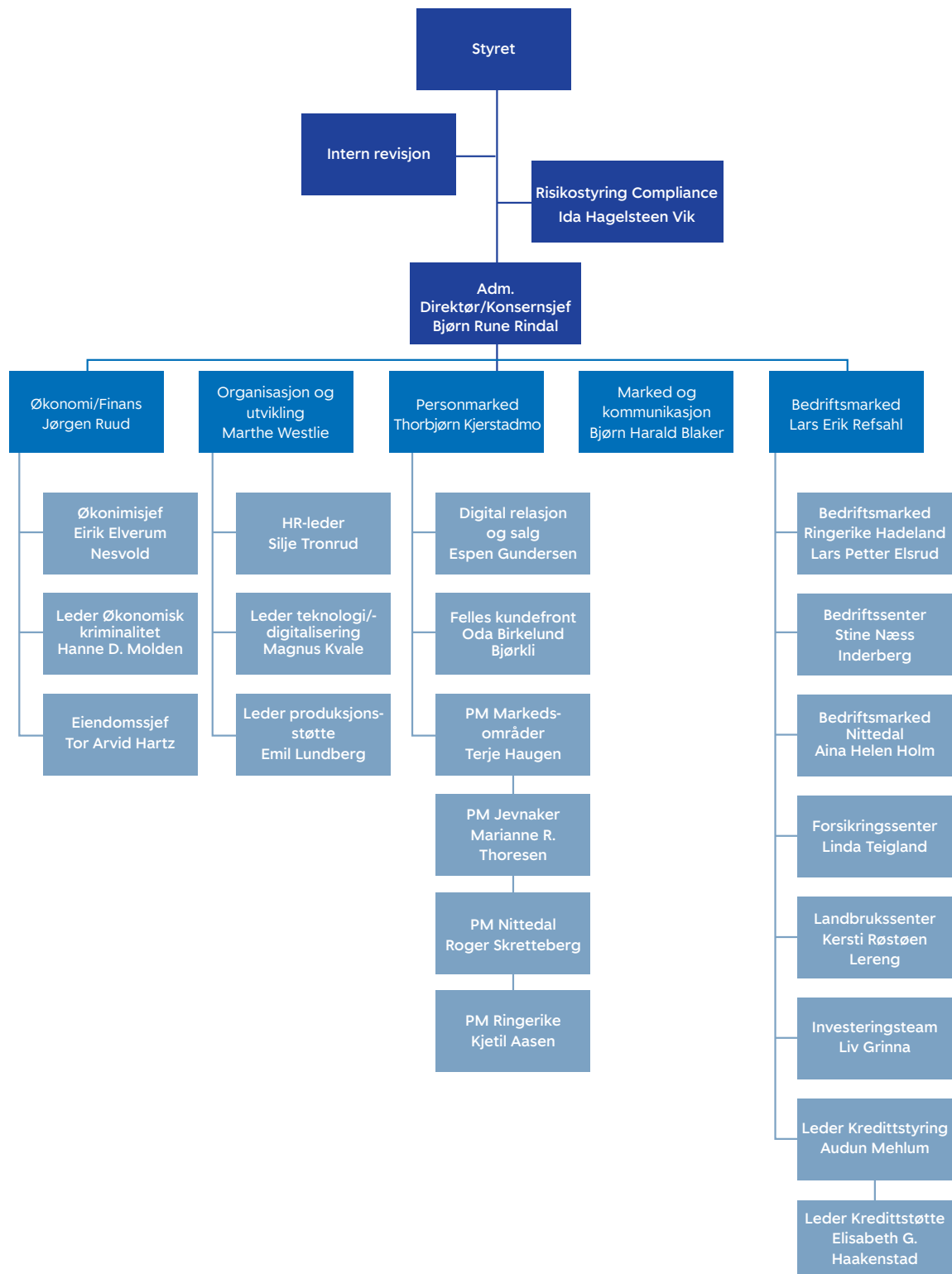

For nærmere informasjon om virksomheten i konsernet, SpareBank 1 Gruppen og banksamarbeidet, se årsrapporten 2025 som er lagt ut på bankens hjemmeside.

2.2 Organisasjonskart

Morbanken SpareBank 1 Ringerike Hadeland er per 31.12.2025 organisert slik det fremgår av figuren nedenfor.

Organisasjonskart 2025

For nærmere informasjon om styre og ledelsen, se årsrapporten 2025 som er lagt ut på bankens hjemmeside.

2.3 Risiko- og kapitalstyring

2.3.1 Overordnet risikoprofil

Konsernets kjernevirksomhet er å skape verdier ved å ta bevisst og akseptabel risiko. SpareBank 1 Ringerike Hadeland har en moderat risikoprofil, fastsatt gjennom et styrevedtatt rammeverk med tydelige risikotoleranseindikatorer og terskelverdier for blant annet kredittrisiko, likviditets- og markedsrisiko, konsentrasjonsrisiko, operasjonell risiko og vesentlige ESG drivere. Risiko- og kapitalstyringen skal støtte konsernets strategiske målbilde, bidra til finansiell stabilitet og forsvarlig formuesforvaltning, samt sikre effektiv kapitalallokering.

Dette oppnås gjennom å:

- utvikle og forankre en tydelig risikokultur med høy bevissthet om ansvar, kontroll og etterlevelse
- forstå hvilke risikoer som driver inntjening, kostnader og tap, og prise produkter i tråd med underliggende risiko
- sikre tilstrekkelig soliditet i tråd med strategi, risikoprofil og eksterne krav
- utnytte diversifiseringsgevinster på tvers av porteføljer, bransjer og løpetider
- forebygge at uventede enkelthendelser gir vesentlig negativ finansiell effekt gjennom rammer, beredskap og forsikring
- reflektere risikotoleransen i fullmakter, rammer, modeller og operativ styring

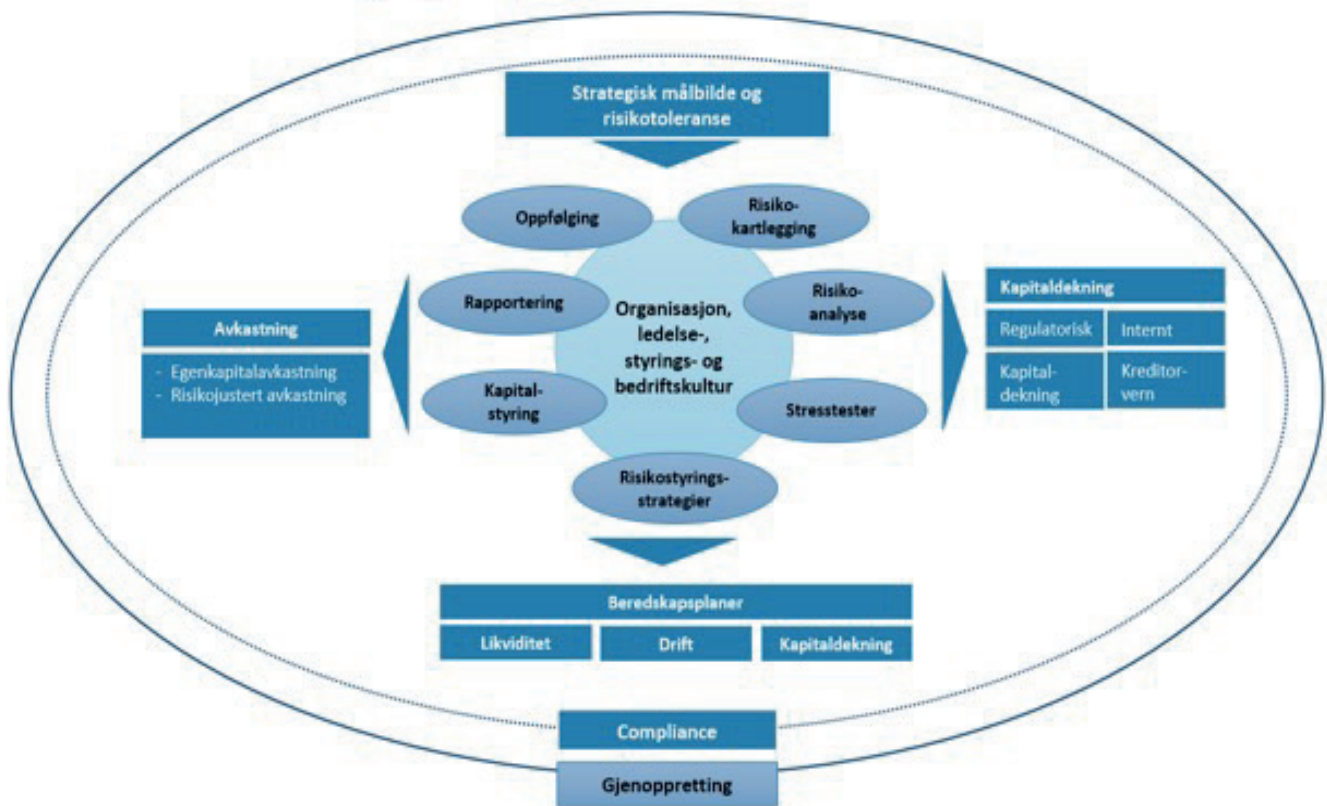
2.3.2 Rammeverk for risiko- og kapitalstyring

For å sikre en effektiv og hensiktsmessig prosess for risiko- og kapitalstyring er virksomhetsstyringen bygget på følgende hovedelementer:

- strategisk målbilde og overordnet risikostrategi
- organisering, styring og risikokultur
- risikoidentifikasjon og vesentlighetsvurderinger
- risikoanalyse og måling (inkludert modeller og validering)
- finansiell framskriving og stresstester
- risikostrategier per vesentlig risikoområde (risikoevne og risikovilje)
- kapitalstyring (kapitaldekning, avkastning og kapitalallokering)
- rapportering, oppfølging og eskalering
- evaluering og forbedringstiltak
- beredskap og gjenoppretting
- compliance og internkontroll

Sammenhengen mellom elementene kan oppsummeres som i figuren nedenfor. Rammeverket understøttes av tydelige roller, beslutningsprosesser og rapporteringslinjer.

Rammeverk for risiko- og kapitalstyring

2.3.2.1 Strategisk mål bilde og risikotoleranse

Rammeverket tar utgangspunkt i konsernstrategien og ønsket risikoprofil slik den er fastsatt i overordnet risikostrategi og policy for risiko- og kapitalstyring. Styret fastsetter årlig risikotoleranse med kvantitative og kvalitative indikatorer, inkludert styringsgrense og eskaleringspunkter. Risikotoleransen operasjonaliseres i forretningsmessige rammer, porteføljerammer, produktbegrensninger og fullmaktstruktur.

2.3.2.2 Risikoidentifikasjon og -analyse

Prosessen for risikoidentifikasjon er framoverskuende og dekker alle vesentlige risikoområder. Den gjennomføres minimum årlig, og oftere når særlige forhold tilsier det. Risikoanalysen skal danne grunnlag for hvordan konsernet forstår og styrer risikoene, og bygger på interne data, relevante makroforutsetninger og scenarioanalyser. Der risiko vurderes som høy, vurderes og iverksettes risikoreduserende tiltak, styrket oppfølging og kontroll, og eventuelt endringer i aktivitet eller eksponering.

2.3.2.3 Finansiell framskriving og stresstester

Det foretas to finansielle framskrivinger, minimum årlig:

- Forventet utvikling (3–5 år): basert på strategi, virksomhetsplaner, kapitalkrav og makroforutsetninger, med vurdering av effekt på egenkapitalavkastning, funding og kapitaldekning.
- Alvorlig, men ikke usannsynlig økonomisk tilbakeslag (3–5 år): vurderer taps- og inntektssensitivitet, likviditetsrobusthet og kapitalbehov under stress. Stresstestene dekker relevante risikoer, inkl. konsentrasjon, makroøkonomisk sårbarhet og vesentlige ESG drivere.

Resultatene brukes i kapitalplanlegging, fastsettelse av ledelsesbuffer og kalibrering av rammer og tiltak.

2.3.2.4 Risikostrategier

Styret vedtar konsernets overordnede Policy for risiko og kapitalstyring og underliggende policyer og risikostrategier for alle vesentlige risikoområder.

Policy for risiko- og kapitalstyring er konsernets interne rammeverk for styring og kontroll. Policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger og prinsipper til risikostyring, og skal sikre at konsernet etablerer og vedlikeholder en effektiv og hensiktsmessig risikostyringsprosess. Dokumentet fastsettes av styret og revideres ved behov, minimum årlig.

De underliggende risikostrategiene og –policyene er styrets instrumenter for fastsettelse av ønsket risikoprofil innenfor ulike risikoområder og skal sikre at man styrer risikoene i tråd med denne. De underliggende risikostrategiene og –policyene fastsettes av styret og revideres ved behov, minimum årlig.

2.3.2.5 Kapitalstyring

Konsernet skal ha en kapitalstyring som bidrar til:

- tilfredsstillende ren kjernekapitaldekning ut fra ønsket risikoprofil og myndighetsfastsatte krav
- langsiktig og stabil tilgang til kapital og innlån
- tilfredsstillende og bærekraftig egenkapitalavkastning
- en forutsigbar utbyttepolitikk, herunder at minst 60 prosent av konsernets resultat skal deles ut kontant
- understøtte lønnsom vekst i konsernets markedsområde

Styret har etablert et dynamisk kapitalmål definert som «myndighetskrav + ledelsesbuffer». Ledelsesbufferens størrelse fastsettes i lys av ICAAP-resultater, stresstester, usikkerhet i makro og modellrisiko, og revideres minst årlig. Det utarbeides årlig kapitalplan basert på flerårige framskrivninger under både basis- og stressforutsetninger, med vurdering av kapitaldekning, kvalitet i kapitalen og disponeringsrom.

2.3.2.6 Rapportering og oppfølging

Risikorapporteringen skal være fullstendig, presis, tidsriktig og beslutningsrelevant. Den omfatter:

- periodiske rapporter til styret og ledelsen om eksponering, utnyttelse av rammer, indikatorstatus mot risikotoleranse, trender og avvik
- særskilt eskalering når indikatorer krysser definerte terskler
- vurdering av prosesseffektivitet, modellprestasjon og datakvalitet
- handlings- og kontrollplaner med ansvar, tiltak, frister og effektmåling

Ledere i førstelinjen har ansvar for daglig risikostyring innen eget område og for at eksponeringen holdes innenfor besluttede rammer. Risikostyring og compliance utfører uavhengig overvåking og rapportering, og internrevisjon vurderer effektivitet og etterlevelse.

2.3.2.7 Beredskapsplaner

Konsernet har beredskapsplaner som iverksettes dersom banken nærmer seg kritiske nivåer innen kapital, likviditet eller operasjonell drift, eksempelvis ved uventede tap, markedsuro eller driftsforstyrrelser. Planene beskriver roller og ansvar, beslutningspunkter, konkrete tiltak og kommunikasjonslinjer, og er koordinert med konsernets gjenopprettingsplan. Overvåkingen baseres på et sett av indikatorer som dekker de sentrale risikoområdene, herunder kapitalmarginer mot regulatoriske krav og interne mål, likviditetsindikatorer (for eksempel LCR, NSFR og størrelse/kvalitet på likviditetsbufferen) og indikatorer for operasjonell robusthet (for eksempel vesentlige hendelser, tilgjengelighet i kritiske systemer og avhengigheter til sentrale leverandører).

2.3.2.8 Compliance (etterlevelse)

Konsernet har et system for å identifisere, implementere og følge opp nye og endrede krav i lover, forskrifter og myndighetsforventninger. Dette inkluderer:

- tydelig verdigrunnlag, etiske retningslinjer og forventninger til atferd
- rutiner for å fange opp, vurdere, implementere og verifisere regelendringer
- rapportering av etterlevelseshetsstatus til ledelse og styre, med anbefalte tiltak
- systematisk oppfølging av hendelser, avvik og sanksjonsrisiko

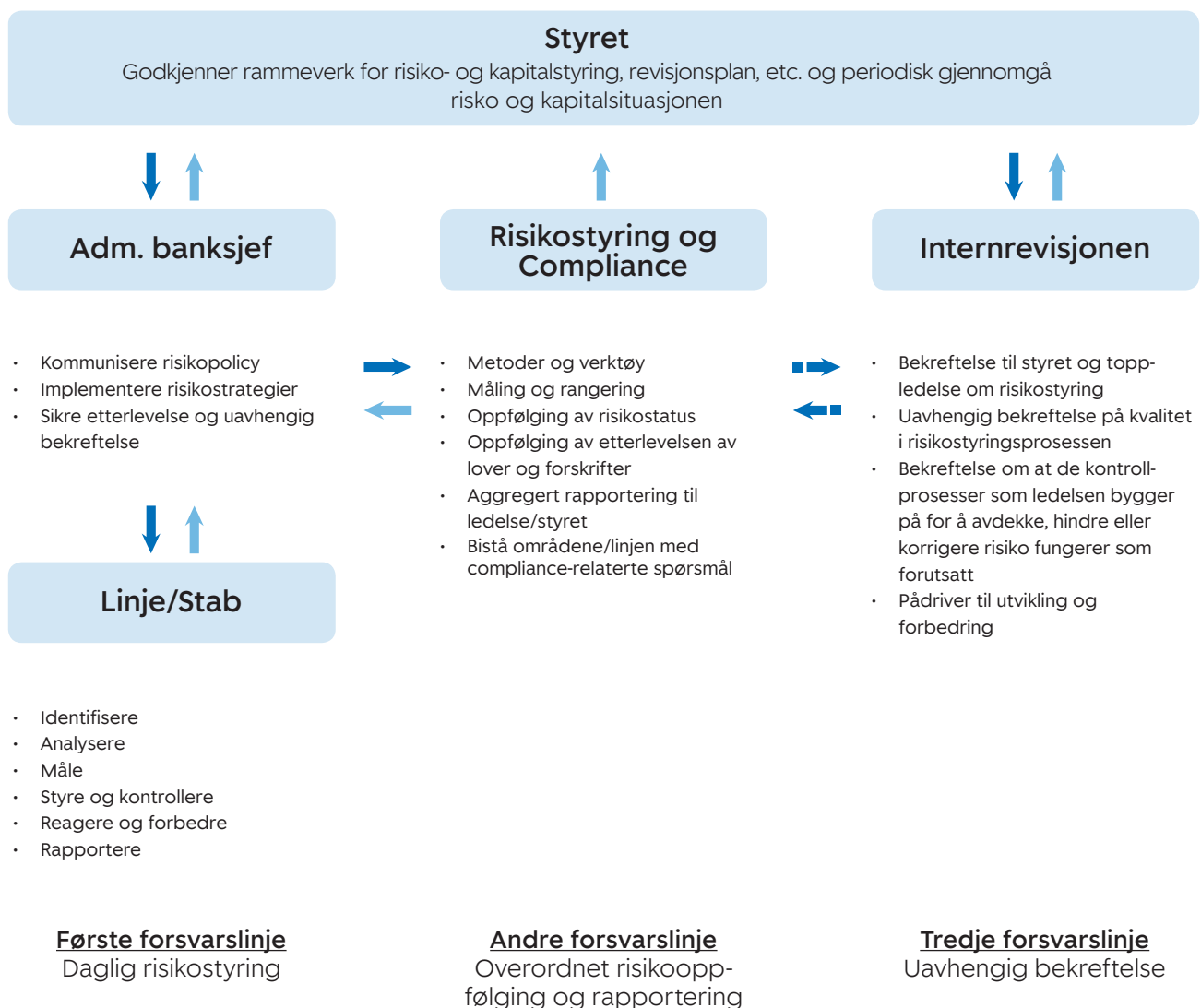
2.3.2.9 Gjenopprettingsplan

Konsernet har en gjenopprettingsplan med konkrete og gjennomførbare tiltak for å gjenopprette finansiell styrke under alvorlig stress. Planen beskriver utløsende indikatorer, styrings- og beslutningsstruktur, tiltak på kapital-, likviditets- og kostnadssiden, og samordning med relevante interessenter. Planen testes og oppdateres jevnlig, og er konsistent med kapitalplan og beredskapsopplegg.

2.3.3 Sentrale roller og ansvarsområder

Styring og kontroll omfatter de prosessene og kontrolltiltakene som er etablert for å sikre effektiv drift, gjennomføring av konsernets strategi og etterlevelse av interne og eksterne krav. Konsernet legger vekt på tydelig ansvarsdeling og uavhengighet i risikostyringen, organisert etter prinsippet om tre forsvarslinjer.

Første linje omfatter administrerende direktør, ledere og ansatte som eier risiko i den daglige driften og skal sikre at aktiviteten gjennomføres innenfor vedtatte rammer og fullmakter. Andre linje består av risikostyrings- og compliancefunksjonen, som utøver uavhengig overvåking, metodestøtte og rapportering. Tredje linje består av internrevisjon, som gir styret uavhengig bekreftelse på at styring og kontroll fungerer etter hensikten.

→ Instrukser, rammer og fullmakter → Formell rapportering → Adgang til rapportering

Modellen skal bidra til uavhengighet i beslutninger og rapportering. Førstelinjen har det primære ansvaret for god styring og kontroll gjennom å utføre arbeidet i tråd med gjeldende fullmakter, instruksjoner og retningslinjer. Andrelinjen følger opp og utfordrer førstelinjen, mens tredjelinjen gjennomfører uavhengige vurderinger av etterlevelse og effektivitet.

Styret har ansvar for å påse at konsernet har en ansvarlig kapital som er forsvarlig ut fra strategisk mål bilde, vedtatt risikoprofil og myndighetskrav. Styret fastsetter overordnede mål knyttet til risikoprofil og avkastning, og vedtar rammer, fullmakter og retningslinjer for risiko- og kapitalstyringen. Styret fastsetter også etiske retningslinjer, og påser at ledelsen etablerer en hensiktsmessig og effektiv risikostyringsprosess i tråd med lover, forskrifter og myndighetsforventninger, herunder relevante beredskaps- og kontinuitetsplaner. Styrets arbeid er strukturert gjennom en årsplan som oppdateres årlig for å sikre tilstrekkelig tid og oppmerksomhet til sentrale oppgaver.

Styret har etablert utvalg for risiko, revisjon og godtgjøring. Utvalgene forbereder saker for styret og bidrar til grundig behandling, mens beslutninger treffes av styret samlet. Instruksjoner for utvalgene fastsettes av styret.

Administrerende direktør har ansvar for den overordnede risikostyringen og for at konsernet har effektive systemer og prosesser for identifikasjon, måling, oppfølging og rapportering av risiko. Administrerende direktør har videre ansvar for delegering av fullmakter og for løpende rapportering til styret.

Ledere i virksomhets- og støtteområder har ansvar for den daglige risikostyringen innenfor sine ansvarsområder og skal påse at risikoeksponeringen er innenfor rammer og fullmakter fastsatt av styret eller administrerende direktør.

Risikostyring og compliance er organisert uavhengig av linje- og stabsenhetene og rapporterer til administrerende direktør, med adgang til å rapportere direkte til styret. Funksjonen har ansvar for uavhengig overvåking og rapportering av risikoeksponering og etterlevelse, samt for å bidra med metodikk og rådgivning knyttet til risiko- og regelverksoppfølging.

Internrevisjon rapporterer til styret og er styrets uavhengige kontrollorgan for vurdering av om risikostyring og internkontroll er hensiktsmessig og effektiv. Anbefalinger og forbedringstiltak følges opp av ledelsen og rapporteres i relevante styringsfora.

2.3.4 Overordnet risikoeksponering

SpareBank 1 Ringerike Hadeland eksponeres for en rekke ulike typer risiko. De viktigste risikotypene kan grupperes som følger:

2.3.4.1 Finansielle risikoer

Kredittrisiko er risiko for tap som følge av kunder eller motparters manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser.

Konsentrasjonsrisiko er risikoen for tap som følge av opphoping av eksponeringer mot kunde, bransje og/eller geografiske områder.

Markedsrisiko er risiko for tap som skyldes endringer i observerbare markedsкурser som renter, aksjekurser og valutakurser.

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser eller ikke evner å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlige kostnader.

2.3.4.2 Ikke-finansielle og øvrige risikoer

Operasjonell risiko er risiko for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil eller eksterne hendelser.

Eierisiko er risikoen for at konsernet blir påført et negativt resultat fra eierposter i strategisk eide selskap og/eller må tilføre ny egenkapital i disse selskapene.

Omdømmerisiko er risikoen for svikt i inntjening og kapitaltilgang på grunn av sviktende tillit og omdømme i markedet, dvs. hos kunder, motparter, egenkapitalbevisiere og myndigheter.

Strategisk risiko er risikoen for svikt i inntjening/tap som følge av feilslåtte strategiske beslutninger, endringer i rammebetingelser, dårlig implementering av beslutninger eller manglende tilpasning til endringer i rammebetingelser.

Compliance risiko er risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner, bøter, økonomisk tap eller svekket omdømme som følge av manglende etterlevelse av lover, forskrifter eller myndighetsfastsatte retningslinjer.

Bærekraftsrisiko (ESG-risiko) omfatter risiko for tap eller negativ effekt på bankens virksomhet som følge av miljø og klimaforhold (E), sosiale forhold og menneskerettigheter/arbeidsforhold (S), samt forhold knyttet til virksomhetsstyring og etterlevelse (G). Bærekraftsrisiko vurderes som en risikodriver som kan påvirke øvrige risikotyper, særlig kredittrisiko.

Forretningsrisiko er risikoen for uventede inntekts- og kostnadssvingninger ut fra andre forhold enn kreditt, markeds-, operasjonell- og/eller likviditetsrisiko.

Risikoen for uforsvarlig gjeldsoppbygging er risikoen for at konsernets soliditet reduseres uforholdsmessig som følge av høy andel fremmedfinansiering og overdreven gjeldsoppbygging.

Alle de overnevnte risikotyper er gjenstand for periodisk vurdering, enten alene eller i sammenheng.

3. Likviditetsrisiko (EU LIQA)

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å være i stand til å innfri forpliktelser på forfall eller ikke evne å finansiere eiendeler, herunder ønsket vekst, uten vesentlig økte kostnader.

3.1 Styling og kontroll av likviditetsrisiko

SpareBank 1 Ringerike Hadelands risikotoleranse og retningslinjer for styling av likviditetsrisiko og finansieringsrisiko er angitt i bankens likviditetspolicy. Likviditetsstyringen skal organiseres på en slik måte at det sikrer god styling og kontroll av bankens likviditetssituasjon. Dette oppnås ved at banken har klare ansvarsforhold, tilstrekkelig kapasitet, kompetanse og systemer for å gjennomføre likviditetsstyringen. Kortsiktige og langsiktige likviditetsforstyrrelser, både kriser i banken og markedet, håndteres i henhold til utarbeidet beredskapsplan. Likviditetspolicyen revideres årlig og godkjennes av styret.

Formålet med likviditetsstyringen er å sikre at banken til enhver tid har tilfredsstillende likviditet med en tilhørende forsvarlig avkastning i henhold til vedtatt forretningsstrategi og risikoprofil. Likviditetsrisiko skal gjenspeile bankens konservative risikoprofil på området.

Økonomi/finans overvåker daglig utviklingen av likviditetssituasjonen for banken, mens risikostyring er ansvarlig for overvåkning og rapportering av sentrale likviditets- og finansieringsrammer til styret kvartalsvis, herunder rammer knyttet til likviditetsbuffer, overlevelse og regulatoriske nøkkeltall (LCR og NSFR).

Bankens system for styling og kontroll av likviditetsrisiko evalueres jevnlig av en uavhengig kontrollfunksjon. Internrevisjonen gjennomfører vurderingen i henhold til gjeldende regelverk.

3.2 Porteføljeinformasjon

3.2.1 Diversifisering og langsiktig finansiering

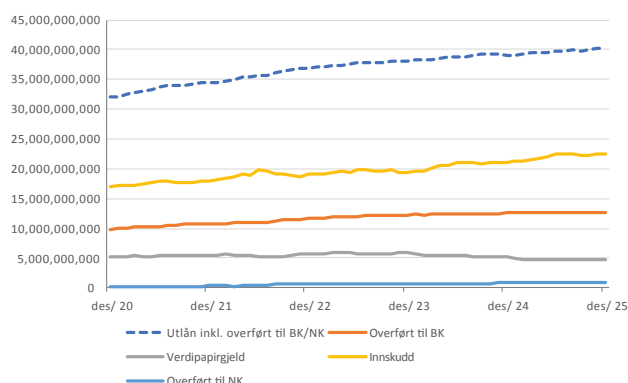
Likviditetsrisikoen reduseres gjennom spredning av innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Banken ønsker å ha en konservativ risikoprofil, noe som gjenspeiles i en diversifisert finansieringsstruktur. Banken arbeider aktivt for en best mulig diversifisering av finansieringskilder, -produkter og forfall.

3.2.1.1 Diversifisert finansiering

For å sikre en diversifisert finansiering har banken etablert rammer for avhengighet av markedsfinansiering, bruk av OMF som finansieringskilde og diversifisering av innskudd.

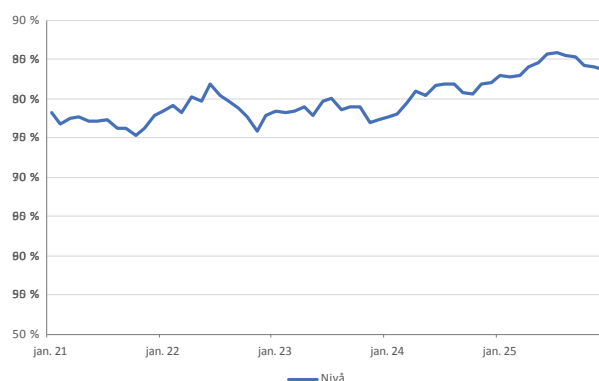
Figur 3.1 Sammensetning fundingkilder (mill.kroner)

Figur 3.1 Sammensetning fundingkilder (mill.kroner)

Figur 3.2 innskuddsdekning eksklusiv Boligkreditt

Figur 3.2 innskuddsdekning eksklusiv Boligkreditt

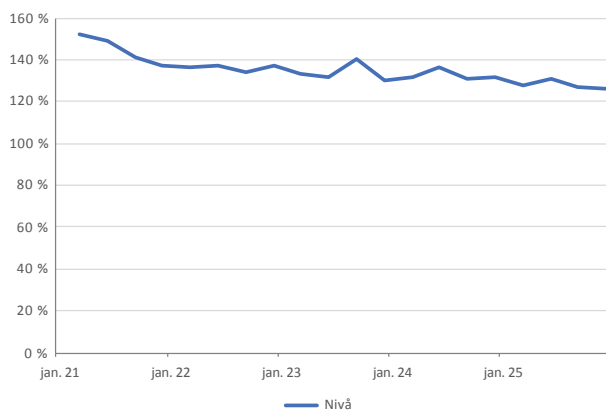

3.2.1.2 Langsiktig finansiering

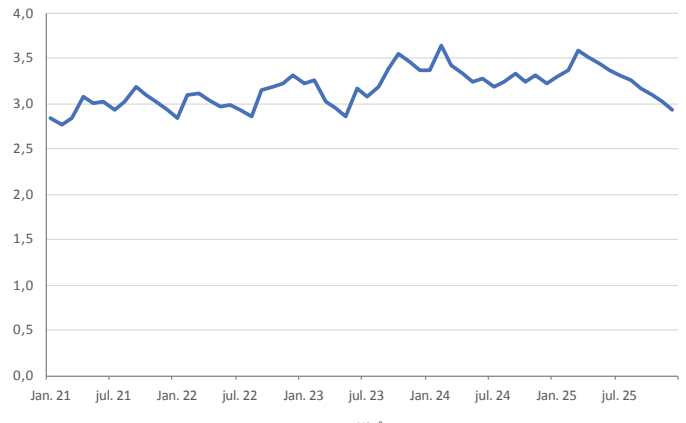
Net Stable Funding Ratio (NSFR) måler bankens andel av stabil finansiering. Langsiktige eiendeler (nevneren i brøken) skal finansieres med et minimum av stabile finansieringskilder (teller). Stabil finansiering er definert som andelen egenkapital og gjeld med løpetid lengre enn ett år. Bankens likviditetspolicy tilsier at NSFR skal være over 102 prosent.

Volumveid snittdurasjon på ekstern finansiering skal minimum være 2,5 år. Per 31.12.2025 var volumveid snittdurasjon på 2,92 år.

Figur 3.3 NSFR

Figur 3.4 Gjennomsnittlig tid til forfall (år) på RHs innlån

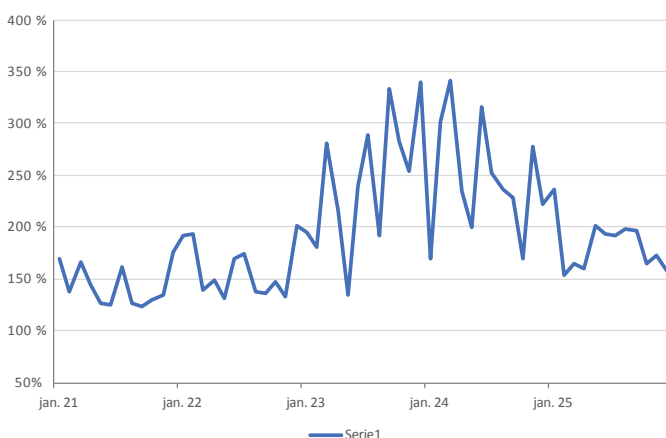
3.2.2 Overlevelse

For å bygge opp under målsetningen om lav likviditetsrisiko er det etablert ulike mål for overlevelse på ulike tidshorisonter.

3.2.2.1 LCR

Liquidity Coverage Ratio (LCR) er et mål på likviditeten i en stresset periode på 30 dager. Banken må ha nok likvider til å håndtere store tap av innskudd kombinert med stopp i tilgang på ny ekstern finansiering. LCR skal dekke både en institusjonell krise og en systemkrise. LCR-tallet beregnes ut fra en brøk hvor teller består av tilgjengelige likvider av høy kvalitet, og nevner består av forventet utgang av innskudd og innlån. LCR rapporteres månedlig til Finanstilsynet.

Figur 3.5 Utvikling LCR

Se noter i årsregnskapet for 2025 for mer detaljert beskrivelse av regnskapsmessig behandling av likviditetsrisiko.

4. Kredittrisiko (EU CRA)

Kredittrisiko er konsernets største risikoområde og defineres som risiko for tap som følge av at kunder eller andre motparter ikke oppfyller sine forpliktelser, samt at mottatte sikkerheter ikke dekker utestående krav. Kredittrisiko oppstår innenfor utlån, kreditter og garantier til person- og bedriftskunder, samt utlån og investeringer i banker, obligasjoner og ansvarlige lån.

Utlånsporteføljen består hovedsakelig av lån til personkunder og små og mellomstore foretak i Ringerike-, Hadelands- og Nittedalsregionen. Banken har god kjennskap til sitt markedsområde og innhenter nødvendig finansiell og kredittmessig informasjon som del av kredittbehandlingen.

Utlån til personkunder er i hovedsak boligfinansiering, og porteføljen har gjennomgående moderat belåningsgrad og god sikkerhetsdekning. Bedriftsmarkedsporteføljen er i hovedsak eksponert mot næringseiendom og eienomsrelaterte engasjementer, også her med pant i fast eiendom og moderat belåningsgrad.

Banken har de senere årene hatt lave utlånstap. Kredittrisiko overvåkes løpende gjennom risikoklassifiserings-systemer og systemer for tidlig varsling, og kredittbeslutninger fattes i henhold til bankens bevilgningsreglement.

4.1 Styling og kontroll av kredittrisiko

Styling og kontroll av kredittrisiko er beskrevet i bankens kredittpolicy. Styret har gjennom dette fastsatt mål og rammer for bankens kredittrisiko. Bankens kredittpolicy er utledet av bankens overordnede strategi og banken skal ha en moderat risikoprofil for kredittrisiko.

Kredittrisikoen styres gjennom rammeverk for kredittinnvilgelse, engasjementsoppfølging og porteføljestyring. Rammene gjennomgås minimum årlig og etterlevelse overvåkes løpende med kvartalsvis rapportering til styret. Styret er ansvarlig for bankens låne- og kredittinnvilgelser, men delegerer innen visse rammer kredittfullmaktene til Adm. direktør, som igjen kan delegerer disse innenfor egne fullmakter. Utlånsfullmaktene er gradert i forhold til engasjementsstørrelse og risikoprofil.

Det er gjennom uavhengige revisjoner, stikkprøver og øvrig internkontroll ikke avdekket alvorlige brudd på rammer og fullmakter innenfor kredittområdet i de siste årene. Vurderingen er at kvaliteten på styling og kontroll av kredittrisiko er god ut fra virksomhetens størrelse, omfang og kompleksitet.

Bankens portefølje av rentebærende verdipapirer påfører også banken kredittrisiko. I bankens policy for styling og kontroll av markedsrisiko er det fastsatt rammer for maksimal portefølje, samt maksimalrammer for eksponering per bransje og utsteder.

4.1.1 Kredittrisikomodeller og risikoklassifisering

SpareBank 1 Ringerike Hadeland benytter sammen med de øvrige bankene og finansierings-selskapene i SpareBank 1-alliansen, felles modeller for beregning av kredittrisiko i innvilgelses-prosessen og på porteføljenivå. Modellene er basert på statistiske beregninger.

Bankens risikoklassifiseringssystem er utviklet for å kunne styre bankens utlånsportefølje i tråd med bankens kredittpolicy og gjennom risikoklassifisering, risikoprising og porteføljestyring bidra til å sikre den risikojusterte avkastningen.

Modellene valideres årlig og valideringen skal sikre at de benyttede estimer for misligholdssannsynlighet, eksponering ved mislighold og tapsgrad ved mislighold holder en tilstrekkelig god kvalitet. Det gjennomføres analyser som vurderer modellenes evne til å rangere kundene etter risiko (diskrimineringssevne), og evnen til å fastsette riktig nivå på risikoparameterne. Resultatene fra validering av bankens kredittmodeller bekrefter at modellens treffsikkerhet er innenfor interne mål og internasjonale anbefalinger.

Bankens kredittmodeller bygger på tre sentrale komponenter:

- Misligholdssannsynlighet (PD)
- Eksponering ved mislighold (EAD)
- Tap gitt mislighold (LGD)

PD/Sikkerhetsdekning	1 [0-60%>	2 [60-70%>	3 [70-75%>	4 [75-80%>	5 [80-90%>	6 [90-100%>	7 [100%-
A [0,0 - 0,10 %>	Laveste	Laveste	Laveste	Laveste	Laveste	Laveste	Lav
B [0,1 - 0,25 %>	Laveste	Laveste	Laveste	Lav	Lav	Middels	Middels
C [0,25 - 0,50 %>	Laveste	Laveste	Laveste	Lav	Lav	Middels	Middels
D [0,50 - 0,75 %>	Laveste	Laveste	Lav	Middels	Middels	Middels	Middels
E [0,75 - 1,25 %>	Lav	Lav	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels
F [2,25 - 2,50 %>	Middels	Middels	Middels	Middels	Middels	Høy	Høy
G [2,50 - 5,00 %>	Middels	Middels	Middels	Middels	Høy	Høyest	Høyest
H [5,00 - 10,00 %>	Høy	Høy	Høy	Høy	Høyest	Høyest	Høyest
I [10,00 - 99,99 %>	Høyest	Høyest	Høyest	Høyest	Høyest	Høyest	Høyest
J [100 %>	Misligholdt	Misligholdt	Misligholdt	Misligholdt	Misligholdt	Misligholdt	Misligholdt
K [100 %>	Misligholdt og nedskrevet	Misligholdt og nedskrevet	Misligholdt og nedskrevet	Misligholdt og nedskrevet	Misligholdt og nedskrevet	Misligholdt og nedskrevet	Misligholdt og nedskrevet

4.1.1.1 Misligholdssannsynlighet (PD)

Misligholdssannsynlighet beregnes på grunnlag av nøkkeltall knyttet til inntjening, tæring og adferd og benyttes som grunnlag for nøkkeltall for risikoklassifisering av kunden. I tillegg benyttes risikoklassen for å klassifisere hver enkelt kunde i en risikogruppe. Modellene er basert på scoring av utlånsporteføljen hvor det tas hensyn til finansiell stilling samt interne og eksterne adferdsdata.

Modellene reflekterer misligholdssannsynlighet i løpet av de neste tolv månedene under de gjeldende konjunkturførhold. Modellen benytter 11 risikoklasser (A-K) hvorav 2 risikoklasser (J-K) for kunder med misligholdte og/eller nedskrevne engasjement, se tabell over. Alle utlånskunder re-scores månedlig i bankens porteføljestyringssystem.

4.1.1.2 Eksponering ved mislighold (EAD)

fremtidig misligholdstidspunkt. Denne eksponeringen består av henholdsvis utlånsvolum, garantier og innvilgede, men ikke trukne rammer. For trekkrettigheter og garantier benyttes en konverteringsfaktor for å anslå hvor mye av ubenyttede trekkrettigheter og avgitte garantier som blir trukket og gjort gjeldende ved et fremtidig misligholdstidspunkt.

4.1.1.3 Tap gitt mislighold (LGD):

Tap gitt mislighold (LGD) angir hvor mye banken potensielt kan tape dersom kunden misligholder sine forpliktelser. Banken estimerer tapsgrad for hvert lån basert på forventet realisasjonsverdi (RE-verdi) på underliggende sikkerheter, gjenvinningsgrad på usikret del av lånene, tilfriskningsgrader for kunder i mislighold samt kostnadene banken har ved å drive inn misligholdte engasjement.

4.2 Eksponering

Per 31. desember 2025 var brutto utlån, inkludert utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS og Næringskreditt AS, for banken på NOK 40,3 milliarder kroner, hvorav 25,9 milliarder kroner er utlån til privatmarkedet og 14,4 milliarder er utlån til bedriftsmarkedet. Brutto tolv månedersvekst utgjorde 3,2 (2,8) prosent. Utlån overført til SpareBank 1 Boligkreditt AS utgjør 40 prosent av totale brutto utlån til personkunder og er innenfor bankens ramme på maksimalt 60 prosent.

Beløp i MNOK	31.12.2025	2024	2023	2022	2021
Privatmarked	25 940	25 903	25 344	24 675	22 990
Bedriftsmarked	14 387	13 166	12 646	12 287	11 370
Brutto utlån	40 327	39 069	37 990	36 962	34 360
- hvorav Boligkreditt	12 623	12 580	12 160	11 696	10 854
- hvorav Næringskreditt	840	916	735	688	375

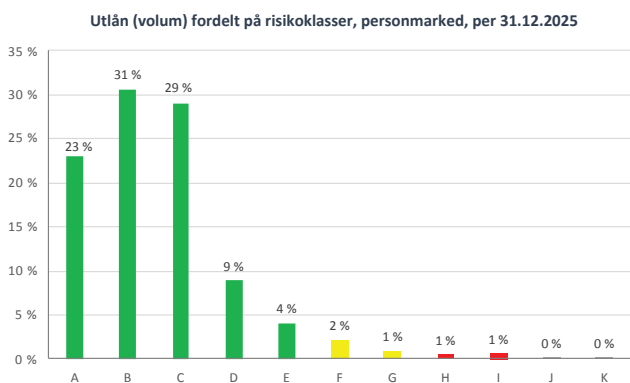
Banken har noe høyere næringskonsentrasjonsrisiko i bedriftsmarkedsporteføljen enn sammenlign-bare banker generelt og mot byggeprosjekter og næringseiendom (omsetning og drift av eiendom) spesielt. Eksponeringen mot eiendomsrelatert virksomhet utgjorde 55 (57) prosent av bankens BM-portefølje ved utgangen av 4. kvartal 2025.

Banken er i begrenset grad eksponert for overgangsrisiko, blant annet som følge av lav eksponering mot olje- og gassvirksomhet, skipsfart og industri. Landbruk utgjør om lag 12 prosent av utlånene til bedriftskunder og representerer den største andelen av estimerte finansierte klimagassutslipp i bedriftsporteføljen. Banken arbeider for å begrense overgangsrisiko gjennom dialog og oppfølging av kundene. Eiendom er en sentral bransje for banken, og overgangsrisiko knyttet til energieffektivitet håndteres blant annet gjennom kartlegging av energimerking av næringsbygg. Når det gjelder fysisk klimarisiko viser tilgjengelige data at bankens markedsområde samlet sett er lite utsatt. Det vises til bankens bærekraftsrapportering for nærmere omtale.

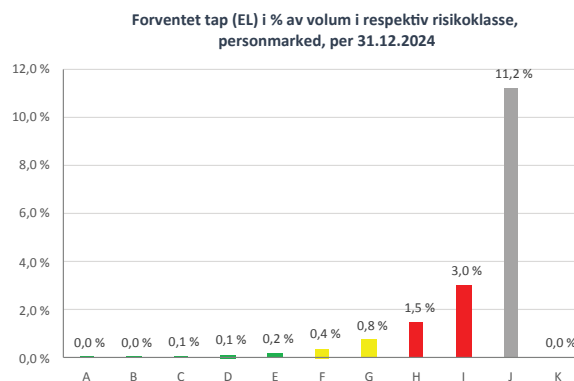
4.2.1 Personmarkedet

Risikoen i personmarkedsporteføljen vurderes å være lav og kredittkvaliteten i utlånsporteføljen har vært stabilt god over tid. Gjennom-snitts-saldoen på boliglånene er cirka 2,1 millioner kroner. Porteføljens risikoparametere oppdateres og overvåkes månedlig. Figur 4.1.1 viser utlånsporteføljen fordelt på misligholds-klassene A til K. Misligholdsklasse A representerer lavest mulig risiko, mens risikoklasse K og J representerer misligholdte og/eller nedskrevne engasjementer. Ved utgangen av 4. kvartal 2025 har 83 (80) prosent av boliglånsporteføljen en misligholdssannsynlighet på under 0,50 prosent (risikoklasse A-C), mens 96 (94) prosent av boliglånsporteføljen klassifiseres som lavrisikoengasjementer (risikoklasse A-E).

Figur 4.1.1

Figur 4.1.2

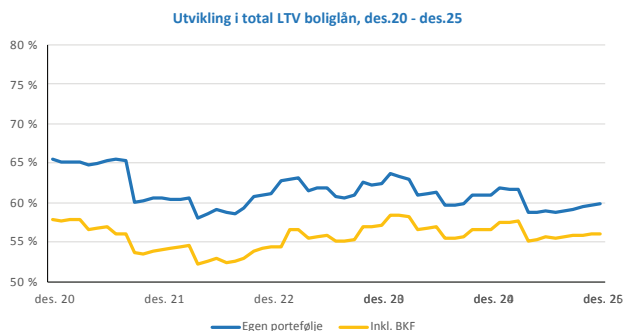

Det meste av personmarkedslånene er sikret med pant i fast eiendom og belåningen er gjennom-gående moderat sett opp mot sikkerhetsverdiene. Dette tilsier begrenset tapspotensiale så lenge disse verdiene ikke forringes vesentlig. Forventet tap i porteføljen har vært meget lav over tid. Ved utgangen av 4. kvartal 2025 er det forventende tapet i porteføljen lik 0,12 prosent av totale utlån, jevnfør Figur 4.1.2

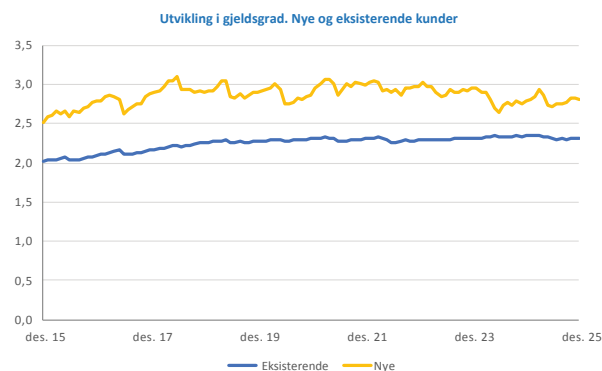
Banken har en gjennomsnittlig belåningsgrad (LTV) i boliglånsporteføljen på 56 (56) prosent inkl. boligkreditt og 60 (61) prosent ekskl. boligkreditt, jevnfør Figur 4.1.3. Markedsverdien på alle boligsikkerheter oppdateres kvartalsvis med nye verdiestimat fra Eiendomsverdi, som benytter statistiske modeller for å anslå verdien. Kvartalsvis vask av sikkerhetsmassen ble innført i løpet av 2021, jevnfør nedgang i LTV i Figur 4.1.3.

Samlet belåningsgrad i boliglånsporteføljen ligger i underkant av 2,5 ganger inntekt, mens samlet belåningsgrad for nye kunder ligger i underkant av 3 ganger inntekten, jevnfør Figur 4.1.4

Figur 4.1.3

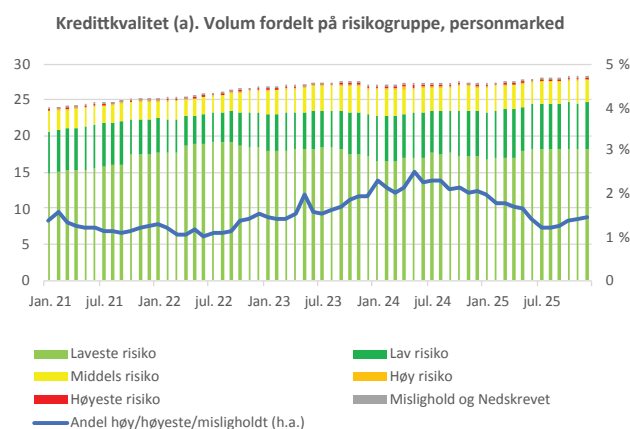

Figur 4.1.4

Risikoen i bankens PM-portefølje vurderes gjennom bankens kredittmodell som lav, jevnfør Figur 4.1.5. Porteføljen har lav høyrisikoandel, lavt mislighold og lave tap.

Figur 4.1.5. Personmarked. Total portefølje fordelt på risikogruppe (misligholdssansynlighet og sikkerhetsdekning)

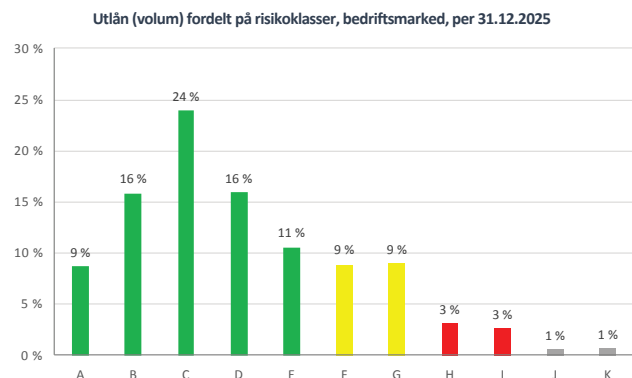
4.2.2 Bedriftsmarkedet

Risikoen i bedriftsmarkedsp porteføljen vurderes å være moderat. Den totale kreditteksponeringen er størst mot næringseiendom og eiendomsprosjekter hvor engasjementet er sikret med pant i fast eiendom hvor belåningsgraden gjennomgående er moderat sett opp mot sikkerhetsverdiene.

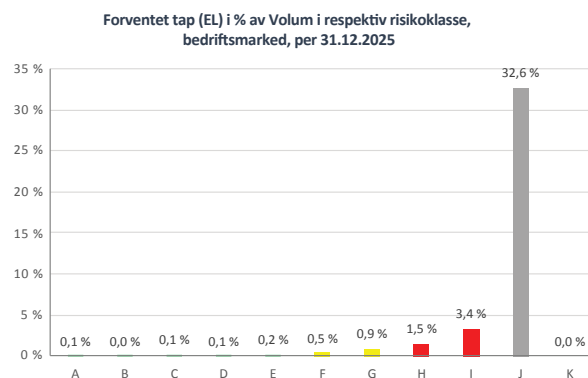
Både andelen høyrisikokunder og misligholdte engasjementer ligger noe over normale nivåer sett i et 10 års perspektiv. Mislighold og tap er på et lavt nivå sett opp mot total portefølje. Bankens utlånsportefølje til bedriftsmarkedet gjenspeiler i stor grad næringsstrukturen i bankens region. Banken har ingen direkte eller indirekte eksponering mot olje og offshore.

Porteføljens risikoparametere oppdateres og overvåkes månedlig. Figur 4.1.6 viser utlånsporteføljen fordelt på risikoklassene A til K, der A representerer lavest mulig risiko, mens risikoklasse J og K representerer misligholdte og nedskrevne engasjementer. Ved utgangen av 4. kvartal 2025 har 48 (36) prosent av BM-porteføljen en misligholdssannsynlighet på under 0,50 prosent, risikoklasse A-C, mens 75 (65) prosent av porteføljen klassifiseres som lavrisiko-engasjementer (risikoklasse A-E).

Figur 4.1.6

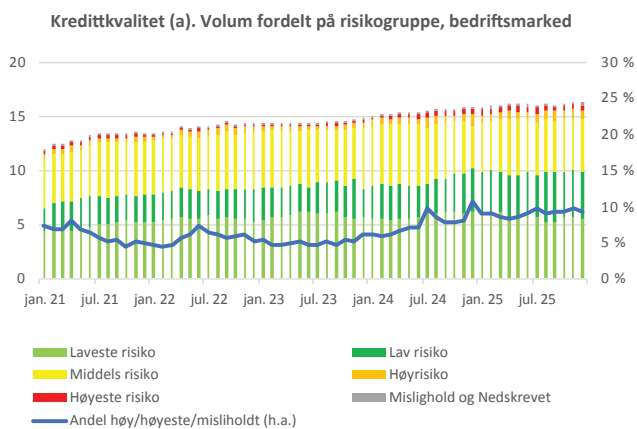
Figur 4.1.7

Den totale kreditteksponeringen er størst mot næringsseiendom og eiendomsprosjekter hvor engasjementet er sikret med pant i fast eiendom hvor belåningsgraden er gjennomgående moderat sett opp mot sikkerhetsverdiene. Forventet tap i BM-porteføljen har vært relativt lav over tid. Ved utgangen av 4. kvartal 2025 var det forventede tapet i porteføljen lik 0,7 (0,7) prosent.

Risikoen i bankens BM-portefølje vurderes gjennom bankens kredittmodell som moderat, jevnfør Figur 4.1.8. Porteføljen har høyrisikoandel (inkludert misligholdt) på 9 prosent, lavt mislighold og lave tap.

Figur 4.1.8 Bedriftsmarked. Total portefølje fordelt på risikogruppe (misligholdssannsynlighet- og sikkerhetsklasse)

5. Markedsrisiko (EU MRA)

Markedsrisiko defineres som tap som skyldes endringer i observerbare markedsvariabler som renter, aksjekurser og valutakurser.

5.1 Styring og kontroll av markedsrisiko

Styringen av markedsrisiko skjer gjennom detaljerte rammer for blant annet investeringer i aksjer, obligasjoner og posisjoner i rente- og valutamarkedene. Rammene vedtas av bankens styre og gjennomgås minimum årlig. Etterlevelse av rammene overvåkes løpende og status i forhold til styrevedtatte rammer rapporteres månedlig. Rammene er fastsatt innenfor gjeldende regulatoriske krav.

Bankens eksponering for markedsrisiko skal være lav og er i hovedsak knyttet til plasseringer i likviditetsporteføljen. Likviditetsporteføljen består av kontanter/innskudd i Norges Bank, rentepapirer av høy kvalitet og høy likviditet (for eksempel statspapirer, OMF og andre høykvalitets obligasjoner), samt innskudd i kredittinstitusjoner og øvrige likvide aktiva.

Styret har vedtatt rammer for markedsrisiko som måles og følges opp jevnlig. Banken beregner markedsrisiko innenfor følgende områder:

- Renterisiko
- Spreadrisiko
- Aksjerisiko
- Valutarisiko

Med **renterisiko** menes risikoen for tap eller reduksjon av inntjening og/eller økonomisk verdi som følge av endringer i markedsrenter. Renteendringer kan både føre til endringer i kortsiktig inntjening og mer langsiktig i form av at nåverdien av bankens forventede kontantstrømmer vil endres.

Med **spreadrisiko** menes risikoen knyttet til den økonomiske konsekvensen av at markedsverdien faller på porteføljen av sertifikater og obligasjoner som følge av en generell økning i spreaden i markedet.

Bankens aksjerisiko består av markedsrisiko knyttet til posisjoner i egenkapitalinstrumenter. Banken har ikke derivater med egenkapitalinstrumenter som underliggende og kun ubetydelige plasseringer i aksje- og kombinasjonsfond.

Bankens eksponering mot eventuell **valutarisiko** er lav. I henhold til vedtatte rammer er valutaeksponering begrenset til kun kontantbeholdning.

Kvantitative opplysninger om bankens markedsrisiko, herunder følsomhet og eksponering i finansielle instrumenter, fremgår av relevante noter i årsregnskapet.

Se noter i årsregnskapet for 2025 for mer detaljert beskrivelse av regnskapsmessig behandling av finansielle instrumenter.

6. Operasjonell risiko (EU ORA)

Operasjonell risiko er risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser. Mens banken bevisst tar kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko, er operasjonell risiko en risikotype banken søker å begrense.

6.1 Risikostrategi og –profil

Den overordnede risikoprofilen skal være moderat og er konkretisert gjennom følgende prinsipper:

1. Konsernet skal ha en god risikokultur med forståelse for hvordan operasjonelle risikoer kan oppstå og hvordan de bør håndteres.
 - o Et tydelig verdigrunnlag som er klart kommunisert og forstått i organisasjonen.
 - o En organisasjonskultur som kjennetegnes av høy etisk standard.
 - o Effektive prosesser som sikrer etterlevelse av regelverk, for å redusere risikoen for økonomisk tap, sanksjoner eller omdømmetap som følge av brudd på regelverk.
2. Operasjonelle risikoer skal identifiseres og håndteres på en god måte.
 - o Selskapet søker å redusere vesentlige operasjonelle risikoer gjennom risikoreduserende tiltak.
 - o Vesentlige operasjonelle hendelser skal rapporteres og håndteres på relevant nivå i organisasjonen.
3. Operasjonell risiko skal holdes innenfor styrets risikotoleranse gjennom forebyggende tiltak og effektiv hendelseshåndtering.

6.1.1 Vurdering av minimumskrav til ansvarlig kapital

Kapitalkravet for operasjonell risiko beregnes etter standardmetoden.

6.1.2 Styring og kontroll av operasjonell risiko

Konsernet har som mål å begrense operasjonell risiko gjennom forebyggende tiltak og effektiv hendelseshåndtering. Den praktiske styringen av operasjonell risiko i konsernet baserer seg på hovedaktivitetene som fremkommer:

Ansvar for operasjonell risiko er integrert i konsernets tre forsvarslinjer. Førstelinjen eier risiko og gjennomfører kontroller i den daglige driften, mens risikostyring og compliance utfører uavhengig overvåking, metodestøtte og rapportering. Vesentlige hendelser og utvikling i risikobildet følges opp gjennom periodisk rapportering, relevante risikoindikatorer (KRI) og eskaleres ved behov til ledelse og styret.

- Risikoanalyser
- Tap, hendelser og kundeklager
- Kontinuerlig forbedring
- Lederbekreftelsen

6.1.3 Risikoanalyser

Operasjonell risiko er ikke et tillegg til allerede eksisterende risikokategorier, men kan sies å være en "prosessrisiko" som vil være tilstede i selve prosessen med å håndtere blant annet kreditt-, markeds- og likviditetsrisiko. Operasjonell risiko relatert spesifikt til prosesser innenfor nevnte områder vil derfor som hovedregel vurderes ved risikoanalyser av disse områdene.

Avdeling for risikostyring og compliance fasiliterer risikoanalyser og bistår med metodikk og verktøy i førstelinjens arbeid med å gjennomføre egne risikoanalyser.

6.1.4 Tap, hendelser og kundeklager

Banken har en etablert praksis for registrering av uønskede hendelser. En samlet oversikt over uønskede hendelser bidrar til at banken har fokus på de rette områdene hva gjelder kvalitet og internkontroll. I begrepet uønskede hendelser ligger kundeklager, vesentlige IT-hendelser og andre hendelser.

Tap og hendelser skal gjennomgås periodisk for å avdekke vesentlige eller systematiske feil, svakheter og forbedringsområder. Alle medarbeidere i banken har et ansvar for å rapportere hendelser og kundeklager. Avdeling for risikostyring og compliance følger opp at disse blir registrert i hendelsesdatabasen i henhold til egne rutiner.

6.1.5 Kontinuerlig forbedring

Avdeling for risikostyring og compliance skal registrere og følge opp vesentlige forbedringsforslag basert på rapporter fra internrevisjon og tiltak basert på erfaringer fra Finanstilsynet eller anbefalinger fra andre uavhengige kontrollorganer. Alle ledere med ansvar for å følge opp tiltak, skal jevnlig oppdatere fremdrift på igangsatte aktiviteter i forbedringsdatabasen.

6.1.6 Lederbekreftelsen

Alle ledere av virksomhet -og støttefunksjoner har ansvar for den daglige risikostyringen, samt for å sikre at det foreligger en god internkontroll innenfor sitt ansvarsområde. Alle ledere skal rapportere status og utvikling i årlig lederbekreftelse, samt vurdere risikokultur som et element i analyser og kartlegginger for sine områder. Lederbekreftelsen skal gi Styret informasjon om risikostyringen er forsvarlig ivaretatt, herunder at rutiner, retningslinjer og lover/regler følges. Lederbekreftelsen er en viktig del av konsernets systematiske arbeid med kvalitet. Arbeidet med lederbekreftelsen koordineres av avdeling for risikostyring og compliance.

7. Godtgjørelsesordninger (EU REMA)

SpareBank 1 Ringerike Hadelands godtgjørelsesordninger er utformet i samsvar med forskrift om finansforetak og finanskonsern § 15-2 og Finanstilsynets rundskriv om godtgjørelsesordninger i finansforetak. Ordningene er tilpasset bankens størrelse, virksomhet og risikoprofil, og skal understøtte forsvarlig risikotaking, langsiktighet og god styring og kontroll.

Bankens styre har etablert et eget godtgjørelsesutvalg bestående av tre styremedlemmer. Utvalget forbereder saker for styret knyttet til retningslinjer for godtgjørelse, fastsettelse av godtgjørelse til administrerende direktør og ledende ansatte, samt vurderinger av om godtgjørelsesordningene er i tråd med bankens risikoprofil og regulatoriske krav.

SpareBank 1 Ringerike Hadeland har ingen bonus-, incentiv- eller aksjebaserte godtgjørelsesordninger for ledende ansatte, administrerende direktør eller styreleder. Ledende ansatte mottar utelukkende fast lønn. Dette bidrar til at godtgjørelsesordningene ikke gir insentiver til overdreven risikotaking og understøtter bankens moderate risikoprofil og langsiktige verdiskaping.

Banken tilbyr i tillegg et spareprogram for ansatte. Ordningen er ikke knyttet til resultatmål eller risikotaking, og endrer ikke vurderingen av at godtgjørelsesordningene ikke gir insentiver til overdreven risikotaking.

Fast godtgjørelse fastsettes med utgangspunkt i ansvar, myndighet og kompetanse, og vurderes årlig basert på utviklingen i samfunnet generelt og finansnæringen spesielt. Ordningen skal sikre forutsigbarhet, gjennomsiktighet og likebehandling, samt støtte opp under bankens risikostyring og etterlevelse.

Styret besluttet å avvikle den generelle bonusordningen for alle ansatte fra og med regnskapsåret 2021. Banken har heller ingen avtaler om førtidspensjon eller etterlønn.

Praktiseringen av godtgjørelsesordningene gjennomgås årlig av en uavhengig kontrollfunksjon. Resultatet av gjennomgangen rapporteres til styret som del av bankens samlede styring og kontroll.

